

Aquafeed is

Aquafeed staat met grote letters op een enorm billboard langs de weg. Het bord is zeker dertig meter hoog en al op kilometersafstand te zien. Bij het bord is een Aquafeed distributiebedrijf gevestigd. Het bevindt zich in het zuidoosten van de Mekong Delta, bij de Zuid-Chinese Zee, het centrum van de garnalenkwekerijen.

Wereldwijd

[Ben Kloosterman]

Vanuit Can Tho hebben we onze fietstocht in zuidelijke richting vervolgd naar de provincies Soc Trang en Bac Lieu in het oosten grenzend aan de Zuid-Chinese Zee. We komen door een gebied met veel fruitboomgaarden. Er is ook industrie: veel botenbouw, garnalenkwekerijen,

prachtige lotusvijvers en vooral eindeloze rijstvelden, maar ook kleine privé rijstveldjes rond de schamele behuizingen.

Garnalenteelt

De garnalenkwekerijen in dit gebied zijn zeer omvangrijk. Ze beslaan duizenden

hectares en zijn hoofdzakelijk in Chinese handen. De meeste bassins/vijvers zijn zonder voederinstallaties of andere voorzieningen, maar de teelt is zich duidelijk aan het uitbreiden en moderniseren. Overal zien we nieuwe kwekerijen met voederautomaten en bassins in aanleg met de omvang van een voetbalveld of groter. De opgang kwam vooral na 1986; de communistische regering inzag dat het toenmalige systeem niet werkte. Er kwam een nieuwe economische koers met de 'doi moi'. Hierdoor werd particulier bezit en initiatief weer toegestaan. De boeren in Vietnam kregen ruim 1 miljoen hectare landbouwgrond, in hoofdzaak moeras en mangrovebos, ter beschikking voor de ontwikkeling van de aquacultuur. In deze streek is dat met name de garnalenteelt die ruim de helft van de beschikbaar gestelde visgronden beslaat (550.000 ha). Duizenden hectares mangrovebos maakten plaats voor de aanleg van vijvers. Het verdwijnen van de mangroven maakte het gebied erg kwetsbaar. Door overstromingen tijdens de regenperiode verspreidde vervuild rivierwater zich over de landerijen en kwekerijen, waardoor ziek-

Garnalen worden overwegend fabriekmatig gedroogd, maar ook nog kleinschalig op een bedje langs de weg.

Op reis in Vietnam

Oud-hoofdredacteur van De Molenaar, Ben Kloosterman, maakte met zijn vrouw Annie een fietstocht door Vietnam. Op 19 november 2007 stapten ze met hun Koga Myata's op het vliegtuig naar Saigon. Ruim zeven weken trokken ze door de Mekong Delta en legden daarbij in totaal zo'n 1500 km af. In een serie artikelen geeft Kloosterman een beeld van het land en de (snelle) ontwikkeling van de veehouderij en visserij, met in het verlengde daarvan de diervoeder- en visvoederindustrie.

Fietsen door de Mekong Delta (4)

d is 'booming' in Vietnam

Een van de vele garnalenkwekerijen in de Mekong Delta, dicht bij de Zuid-Chinese Zee.

ten ontstonden. Langzaam maar zeker heeft het gebied zich hersteld, maar er zijn nog steeds problemen vanwege watervervuiling, ziekten, overproductie en gebrek aan zoetwater.

Aquafeed

De export van garnalen is voor Vietnam van grote betekenis. Ook binnen de totale aquacultuurproductie die vorig jaar uit kwam op ruim 1,7 miljoen ton. Het streven is deze productie op te voeren tot ten minste 2 miljoen ton in 2010.

Al fietsend met links en rechts bassins en vijvers zien we in de verte, zeker al op 10

kilometer afstand, een hoog en groot blok. Het blijkt een enorm reclamebord te zijn voor Aquafeed. Het reclamebord en de fabriek zijn van Uni-President, een Taiwanese onderneming die zich in 1999 in Vietnam vestigde. Het bedrijf heeft momenteel een marktaandeel van ruim 20 procent en is één van de grootste producenten van aquafeed in Vietnam. Vorig jaar nam Uni-President nog een nieuwe visvoederfabriek in gebruik in My Tho. Deze fabriek heeft een capaciteit van 100.000 ton per jaar. De nieuwbouw kostte, inclusief kwekerij voor jonge vis en een laboratorium, 25,4 miljoen dollar. Bij de

opening van de fabriek in november 2007, kreeg het bedrijf, als eerste in Vietnam, het ISO-22000 certificaat uitgereikt. Uni-President heeft ook drie fabrieken in de provincie Binh Duong, ten noordwesten van Saigon. De Taiwanese onderneming wil op termijn nog meer investeren in de diervoeder- en visvoedermarkt in Vietnam. „Het gaat hier om een potentiële markt en een land dat bekend staat om stabiliteit, veiligheid en hoge economische groei”, verklaart de directie van Uni-President de investeringsbereidheid.

Buitenlandse investeerders

Volgens gegevens van het Vietnamese ministerie van Visserij zijn er nu zo'n vijftien grote aquafeedbedrijven, meest buitenlandse ondernemingen, actief op de Vietnamese markt. Het Franse concern Proconco startte begin 1999 een aquafeedfabriek speciaal voor catfish (een soort meerval). Eerder al (in 1998) begon Cargill (uit de VS) in Vietnam met de productie van aquafeed. Het concern bezit inmiddels meerdere productiebedrijven. Het Thaise concern CP Group, sinds 1994 actief in Vietnam, startte in november >>

Heemhorst International

Machinefabriek Heemhorst die in de Mekong Delta een dier- en visvoederfabriek installeerde, is sinds 2006 gevestigd in Nieuwleusen. Zij opereert onder de naam Heemhorst International BV. Het bedrijf was sinds 1786 gevestigd in Deventer. In 2005 werd de machinefabriek overgenomen door Weideman & Van Mourik en opgenomen in de WVM Group. Enkele jaren eerder, in 2000, trad de bekende molenbouwer Poeth uit Tegelen (opgericht in 1921) toe tot de WVM Group. Sinds 1997 maakt machinefabriek Bloemendal in Deventer onderdeel uit van de WVM Group.

>> Aquafeed is 'booming' in Vietnam

De vis- en diervoederfabriek van Bafeco in Bac Lieu.

2007 met de bouw van een nieuwe aquafeedfabriek op een terrein van 12 ha in de provincie Ben Tre, ten zuiden van Saigon. Het is met een capaciteit van bijna 400.000 ton per jaar het grootste project in zijn soort. De kosten bedragen \$ 68,5 miljoen. In augustus 2008 moet de fabriek operationeel zijn. CP gaat bovendien dit jaar in Vietnam een nieuwe veevoederfabriek in gebruik nemen met een jaarcapaciteit van 600.000 ton.

Het Zuid-Koreaanse bedrijf CJ Vina Agri heeft sinds 1994 meerdere productielocaties in Vietnam met een totale capaciteit van ruim 50.000 ton met daarnaast nog een mengvoederproductie van 120.000 ton. Ook de Franse ondernemingen Ocialis en Tomboy Aquafeed zijn vertegenwoordigd.

Staatsbedrijven

De Vietnamese overheid zette in 2004 bij Can Tho een visvoederfabriek op onder de naam Cataco met een productie van

Zeevisserij

Bac Lieu is de hoofdstad van de gelijknamige provincie en telt bijna 140.000 inwoners. Het grootste gedeelte van de provincie ligt ruim één meter beneden de zeespiegel. Er liggen in de uitgestrekte rijstvelden meerdere irrigatiekanalen en -kanaaltjes die verbonden zijn met de zee. Naast de vis- en garnalenkwekerijen op het land is ook de zeevisserij van zeer grote betekenis. De Zuid-Chinese Zee telt honderden vissoorten en ruim dertig soorten garnalen. De vissers van de provincie Bac Lieu halen jaarlijks zo'n 300.000 ton vis en garnalen uit zee en rivieren. Vijf kilometer verder ligt aan zee Bac Lieu Beach. Je treft daar geen goudgeel palmenstrand aan, maar een donkere moddervlakte waar de bewoners van Bac Lieu Beach oesters oogsten.

Veel 'huizen' zijn boven een rivier of kanaal gebouwd.

25.000 ton per jaar en in 2005 werd een productielijn voor garnalenvoeders gestart. Het aantal grote staatsbedrijven breidt zich gestaag uit. De Vietnamese regering wil zo de toenemende invloed van buitenlandse ondernemingen op het gebied van de voederproductie (inmiddels ruim 50 procent van de totale productie) tegenwicht bieden. Verder zijn er nog ruim dertig kleinere aquafeedbedrijven. Samen waren ze het afgelopen jaar goed voor een productie van 1,7 miljoen ton aquafeed waarvan ruim 200.000 ton garnalenvoeders.

Hoewel er momenteel ruim 550.000 ha in de vorm van bassins/vijvers in cultuur is voor garnalenteelt, maakte volgens het ministerie van Visserij in 2005 maar 10 procent van de kwekers gebruik van aquafeeds. De situatie is vergelijkbaar voor andere aquaproducten zoals catfish en tilapia, een baarsachtige vissoort die zich thuis voelt in zowel zout, zoet als brak water. Tilapia wordt ook uitgezet in rijstvelden. Het percentage aquafeed dat wordt gevoerd groeit gestaag, maar er is nog veel marktpotentieel voor deze voeders alsook voor apparatuur.

Bac Lieu

Zuidelijker in Bac Lieu, op enkele kilometers van de Zuid-Chinese Zee, passeren we een grote moderne voederfabriek met op het gebouw de teksten 'Bafeco' en 'Bac

Lieu Feedmill Factory'. De fabriek blijkt geïnstalleerd door de Nederlandse machiniefabrikant Heemhorst (zie kader). In september 2000 ontving Heemhorst opdracht voor de bouw. De fabriek werd het jaar daarop gerealiseerd. Bafeco is een staatsbedrijf, gebouwd in opdracht van de Vietnamese regering.

De fabriek heeft een capaciteit van 10 ton meel of 5 ton pellets (3 en 4 mm \varnothing) per uur, hoofdzakelijk varkens- en pluimveevoeders en van 3 ton visvoederpellets (\varnothing 2 mm), goed voor ruim 80 procent van de totale productie en dan vrijwel uitsluitend garnalenvoeders. De silocapaciteit voor grondstoffen is gering, namelijk 20 cellen à 10 ton. Veel grondstoffen worden nog in zakken aangevoerd en daarom zijn er veel opslagloodsen. Er zijn vier gereedproductsilos à 27 ton met afzakstation. De producten worden overwegend afgezet op de lokale markt en uitsluitend als zakgoed.

Bij de productie van aquafeed wordt in deze fabriek gebruik gemaakt van een expander van Amandus Kahl in combinatie met een CPM-pers, dus geen extruder zoals in de meeste visvoederfabrieken. Het voordeel van dit systeem is volgens Heemhorst dat de korrels alleen hoeven te worden gekoeld en niet gedroogd. De keus voor een extruder of expander is sterk afhankelijk van het soort visvoer dat wordt geproduceerd. ■

